

FEER: Preturile la energie sunt mari din cauza lipsei investitiilor în capacitatile de productie

Factura la energia electrica reflecta evolutia de pe pietele de energie, interne si internationale, lipsa investitiilor în capacitatile de productie si costurile ridicate ale certificatelor de CO2, se arata într-un comunicat al Asociatiei Furnizorilor de Energie din România (AFER), remis, miercuri, AGERPRES.

Asociatia Furnizorilor de Energie din România - AFEER militeaza pentru o informare permanenta si corecta a consumatorilor în contextul liberalizarii pietelor de energie (electrica si gaze naturale), atât din partea autoritatilor, cât si din partea participantilor la piata.

"Constatam ca furnizorii de energie sunt catalogati ca fiind vinovatii pentru problemele aparute pe fondul liberalizarii, în ceea ce priveste facturile românilor. Nu suntem de acord si contrazicem ferm afirmatiile vehiculate în spatiul public, care nu au o baza justificata si, mai ales, nu pot fi generalizate. Furnizorii de energie nu sunt cauza pentru cresterile de preturi la energie. Facem aceasta afirmatie cu simt de raspundere si venim cu argumente si cu explicatii privind situatia actuala din piata de energie, care este pe cât de complexa, pe atât de delicata", a afirmat Ion Lungu, presedinte AFEER.

Un obiectiv important al furnizorilor este sa își pastreze clientii si sa atraga noi clienti prin asigurarea unei relatii pe termen lung cu acestia, în conditii reciproc avantajoase. AFEER, cu sprijinul companiilor membre, s-a angajat sa continue Campania de informare a consumatorilor, initiata în anul 2015, care se deruleaza sub deviza: "Un consumator protejat este un consumator informat!"

Astfel, AFEER, în numele companiilor membre, informeaza consumatorii ca își pot alege furnizorul de energie electrica si oferta care li se potriveste cel mai bine pe tot parcursul anului, fara a fi supusi unei limitari de timp. Reamintim, totusi, ca populatia, care nu a trecut pe piata libera de energie electrica, primeste discountul asumat de furnizori doar pâna la 1 iulie.

În ceea ce priveste gazele naturale, clientul casnic care nu își exercita dreptul de eligibilitate pâna la data de 30 iunie 2021 si nu încheie cu furnizorul actual sau cu un alt furnizor un contract în regim concurential, va beneficia de oferta propusa de catre furnizorul actual, iar contractul de furnizare a gazelor naturale aferent acestei oferte este considerat încheiat tacit începând cu data de 1 iulie 2021.

"Sfatuim consumatorii casnici de energie electrica si gaze naturale sa aleaga cea mai buna oferta, cea care li se potriveste cel mai bine! Înainte de a decide furnizorul de energie electrica sau gaze naturale, analizati cu atentie oferta de pret si conditiile asociate pretului de furnizare. Atentie la componentele de pret, la termenul si modalitatea de plata ale facturii sau la modalitatea de transmitere si de preluare a indexului contorului, precum si la bonitatea furnizorului. Trecerea de la serviciul universal la piata concurentiala sau schimbarea ofertelor concurentiale nu afecteaza cu nimic alimentarea cu electricitate sau gaze a consumatorilor casnici", a mai spus presedintele AFEER.

La rândul sau, Cristian Culea, membru în Comitetul Director al AFEER, a precizat ca este recomandat ca toti consumatorii sa aleaga oferte pe piata libera de energie, care sa tina cont nu doar de pret, ci si de restul clauzelor prevazute în contractul de furnizare.

"Cu totii platim acum lipsa investitiilor în noi capacitati de productie din anii trecuti si a predictibilitatii pe plan legislativ. Acestea, coroborate cu o cuplare a pietelor europene - implicit o aliniere a preturilor - si cu cotelile internationale ale certificatelor de emisii (cu impact direct în costul de productie a unor producatori de electricitate

) vor continua sa genereze fluctuatii de pret în piata angro de electricitate si, implicit, în facturile clientilor, pe tot parcursul acestui an. De aceea, este recomandat ca toti consumatorii sa aleaga oferte pe piata libera de energie, care sa tina cont nu doar de pret, ci si de restul clauzelor prevazute în contractul de furnizare. Este important sa ne asiguram, prin clauzele contractuale, ca furnizorul își îndeplineste obligatiile care îi revin si sa constientizam ca de cele mai multe ori pretul ofertat arata si distributia riscului între cei doi parteneri contractuali: furnizor si consumator", a declarat Cristian Culea, membru în Comitetul Director al AFEER.

În ceea ce priveste preturile din piata libera, odata cu reluarea activitatilor economice dupa perioada de pandemie, acestea au început sa se majoreze, nu numai în România ci în toata Europa. Situatia actuala pe piata energiei este mai complicata: preturile combustibilor, carbune, gaze naturale, petrol s-au majorat pe toate pietele europene si, în plus, datorita angajamentului clar al UE pentru decarbonare, pretul certificatelor de emisie a atins valori care nu erau de asteptat, în jur de 50 euro/tona (comparat cu un pret de 21 euro/tona în iunie 2020), iar, pentru viitor, se estimeaza tot o tendinta de crestere.

Toate aceste cresteri se regasesc si în pretul energiei electrice si de aceea nu ne putem astepta ca preturile la energie electrica si gaze naturale sa fie apropiate de cele de anul trecut. De exemplu, la începutul lunii iunie a anului trecut, pe piata spot de energie electrica din România, la fel ca si pe pietele spot cu care suntem cuplati - Ungaria, Cehia si Slovacia - preturile erau de 20 - 25 euro/MWh.

Acum, pe toate aceste piete preturile variaza între 65 si 90 euro/MWh.

De asemenea, potrivit OPCOM, în lunile mai si iunie 2020, cota tranzactiilor PZU din consumul net prognozat a fost de 50%, în timp ce în luna mai 2021, cota tranzactiilor PZU din consumul net prognozat a fost de 54%, ceea ce reprezinta o crestere aproape nesemnificativa.

În plus, experienta multianuala arata ca, în perioada de primavara, când productia de energie din surse hidro, în general, creste datorita topirii zapezii, preturile din piata spot scad. Ceea ce nu s-a mai întâmplat anul acesta.

În ceea ce priveste gazele naturale, gradul de interconectare existent si scaderea cererii au facut ca, la mijlocul anului trecut, preturile pe piata interna angro sa fie de circa 55 - 60 lei/MWh, fata de circa 120 - 125 lei/MWh în prezent.

"Ținem sa reamintim ca anul 2020 a fost profund afectat de criza sanitara, care a determinat o criza economica mondiala. Evident, si România a fost afectata, din toate punctele de vedere, de la sanatatea populatiei, la sanatatea economiei. De aceea autoritatile au luat masuri importante pentru a sprijini economia în contextul pandemiei. De exemplu, companiile si clientii casnici au avut posibilitatea de a amâna plata catre furnizorii de utilitati, adica si a facturilor la energie electrica si gaze naturale. Furnizorii nu au primit facilitati, chiar daca au fost grav afectati de scaderea economica", mai spun furnizorii.

Datorita scaderii consumului, furnizorii care au achizitionat în mod prudential energie din pietele pe termen lung pentru a o furniza clientilor au înregistrat pierderi deoarece au trebuit sa vânda energia neconsumata pe pietele pe termen scurt (piata pentru ziua urmatoare - PZU si piata intrazilnica) la preturi mult mai mici fata de cele la care a fost achizitionata în PZU. De exemplu, potrivit OPCOM, contractele cu livrare în luna aprilie 2020 încheiate pe Piata Centralizata pentru Contracte Bilaterale (adica energia cumparata în avans de catre furnizori pentru a o livra clientilor în luna aprilie 2020) au avut un pret mediu de aproximativ 257 lei/MWh, în timp ce pe PZU preturile medii în aceeasi luna au fost de circa 117 lei/MWh. Astfel, furnizorii au platit un pret mai mult decât dublu fata de preturile din PZU. Aceasta diferenta, practic, aceasta pierdere a fost preluata în cea mai mare parte de catre furnizori.

"În România, companiile din sectorul energetic încep sa-si asigure cantitatile necesare pentru anul care urmeaza de

la mijlocul anului în curs. La mijlocul anului trecut, scaderea economica la nivelul întregii Uniuni Europene se apropia de 15 procente, înca aveam de-a face cu lockdown în multe tari, iar perspectivele erau suficient de sumbre, mai ales ca ne confruntam cu al doilea si al treilea val al pandemiei de coronavirus. Primul vaccin anticovid a fost aprobat în UE abia în decembrie 2020, iar campania de vaccinare a început abia în 27 decembrie. Sunt convins ca multi furnizori au luat în calcul toate aceste riscuri, de închidere temporara sau definitiva a unor activitati economice si de o posibila schimbare a portofoliului de clienti, având în vedere ca anul 2021 a început cu revenirea la o piata total liberalizata pentru clientii casnici", a mai spus Lungu.

Pe de alta parte, în România exista si o anumita inertie în preluarea în legislatia nationala a prevederilor reglementarilor europene.

Spre exemplu, desi Regulamentul UE 943 din 2019, care este obligatoriu si prevaleaza legii românești, prevede, referitor la contractele de furnizare pe termen lung, ca sunt negociabile pe pietele extrabursiere, sub rezerva respectarii dreptului Uniunii în materie de concurenta, iar ANRE a definit ce se înțelege prin contracte pe termen lung, existenta în Legea 123/2012 a unor prevederi contrare creeaza confuzii si participantii la piata sunt reticenti în a face astfel de tranzactii, prin care se pot acoperi unele riscuri.

Dar poate cel mai important aspect este acela ca România nu mai poate sa își asigure din surse interne necesarul de consum de energie electrica, la preturi competitive. La gaze naturale, aproape întotdeauna am apelat la importuri. Astfel, toate acestea au influentat si vor continua sa influenteze preturile pe piata interna. De aceea este nevoie de investitii atât în productia de gaze naturale, cât si în cea de energie electrica!

De asemenea, este nevoie de o legislatie stabila si predictibila, care sa asigure securitatea în alimentarea cu energie sigura, durabila, competitiva si la preturi accesibile.

Atât furnizarea la clientii finali, cât si tradingul de energie (electrică si gaze naturale) sunt activitati care, prin natura lor, implica un grad mare de risc, care creste cu atât mai mult într-un cadru legal impredictibil.

În plus, cea mai mare competitie pe piata de energie se regaseste în segmentul de furnizare în conditiile în care exista 58 de furnizori catre clientii finali de energie electrica si peste 70 catre clientii finali de gaze naturale din România, ceea ce face, practic, aproape imposibile înțelegeri sau practici concertate, coordonate între acestea.

"Astazi, asistam la o revenire a preturilor la energie electrica si gaze naturale odata cu revenirea economiei dupa anul 2020. Este un efect de pendul clasic: dupa o scadere abrupta urmeaza o crestere la fel de spectaculoasa si ne asteptam ca, apoi, preturile sa ajunga la un echilibru. Pe PZU, pretul mediu în luna mai 2019 (înainte de pandemie) a fost de aproape 194 lei/MWh, în aceeași luna a anului 2020 (pandemic) - 120 lei/MWh, iar în acest an (post-pandemic) - 289 lei/MWh. De asemenea, pe Piata Centralizata pentru Contracte Bilaterale, pretul mediu la contractele tranzactionate în luna mai 2019 a fost de circa 278 lei/MWh, iar în luna mai 2021 - de 321 lei/MWh. Suntem convinsi ca toate aceste explicatii ale situatiei actuale sunt în masura sa demonstreze fara echivoc ca furnizorii nu sunt cauza pentru actualele cresteri ale preturilor la energie electrica si gaze naturale. De aceea respingem ferm orice încercare de a-i învinovati pe toti furnizorii de practici necinstite si împovaratoare pentru clientii lor", subliniaza comunicatul citat.

AFEER face precizarea ca toate exemplele de evolutie a preturilor se refera la piata angro, dar pretul final include pe lângă pretul energiei si costurile de retea - transport si distributie, cogenerare de înalta eficienta, certificatele verzi, acciza si TVA.